

Salgótarján és Vidéke.

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap. — A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

Egész évre 10.—	A Polgári Kör tagjai és tanítók részére:
Fél évre 5.—	Egész évre 6.—
Negyed évre 2.50	Fél évre 3.—
Egyes szám ára 30 fill.	Negyed évre 1.50

Felolvasó szerkesztő és kiadó:
Dr. CZIGLER JAKAB.

Minden a lap aszlemi részét illető közlemények valamint hirdetések és előfizetések a „Salgótarján és Vidéke” szerkesztőségéhez, vagy a Boros nyomdába intézendők.

Uj korszak.

Az 1909-ik esztendő reánk Salgótarjániakra nézve fordulópontot képez. Évek hosszú során dolgoztunk, évek hosszú során fáadtunk azért, hogy az évtizedek óta itt megüledett — községünk egész egyetemére reánehazódó — régi önkényes rendszert ledöntsük. Végre sikerült. Ha a képviselőtestületi tagok választásánál szenvedtünk is vereséget, de az általános tisztujításnál annál fényesebben győztünk. Mintha csak a lelkiismeret fordulása dolgozott volna polgártársunkban. Mi, a kik Salgótarján jövőjét mindig szívünkön viseltük — már kétségbe voltunk esve — remélni sem mertünk, hogy jelöltjeink — a kikiről multjoknál fogva teljes joggal várhatjuk a pártatlan igazságot, a kikiről meg vagyunk győződve, hogy szeretett községünk jövőjét szívükön viselik — győznek.

Annál nagyobb tehát az örömünk most a midőn a „Polgári Kör” jelöltjeit Salgótarján polgársága diadalra vitte.

Kalapot emelünk előttük! Mert ha a képviselőtestületi tagok választásánál a sok helyen alkalmazott pajtáskodás és önérték pillanatra félre is vezette őket, — elég jókor felezték arra, hogy a tisztujításnál a község igazi érdekeit tekinték. És így van ez jól!

Mert ha mi községünk ügyét szívből akarjuk szolgálni — nem szabad tért engedni semmiféle pajtáskodásnak, semmiféle rokoni vagy egyéb tekinteteknek. Nem szabad tehát mást pártolnunk, csak azt, a ki érdekeink védelmére képes és reá termelt.

Ujjonnan választott községi eljárásunk és elsősorban uj bíránk Tóth Gyula, azt lehet mondani predestinálva volt az itteni bírói székre. Önálló, vagyoniilag független és a község javát szíven viselő férfi, a ki semmiféle kegyekért a község érdekeit fel nem áldozza. — Ilyen a többi is. — Joggal elvárjuk tehát, hogy érdekeink és különösen a község ügyei más elbánásban fognak ezental részesülni, mint a hogy az eddig volt. A „Polgári Kör” bár a legnagyobb veszteség érte — mert hiszen Tóthban kitűnő elnökét veszítette, — de mint a község fejlesztésének elhárítása, még is csak legjobban örülhet annak a választásnak. Van már a községházán is, (bár eddig is volt egy-kettő) a ki intencióit megérti, de nem csak hogy megérti, hanem azokat a lehetőségekhez képest meg is valósítja.

Most már csak még egy pár szavunk van azokhoz a polgártársainkhoz, a kik most velünk szembe helyezkedtek. Nem szemrehányást akarunk tenni, — tiszteljük mindenkinek a meggyőződését —

ha azt nyíltan kifejzei. Nincs tehát — különösen azokkal szemben, a kik a „Polgári Kör”-nek nem is tagjai — sem jogunk, sem okunk a nehezítés és elleneségeskedés terére lépni. Nem az a célunk, hogy az elidegenedést a polgárok között fokozzuk, hanem az hogy a polgárságot lehetőleg tömörítsük és ez által ugy a községben, mint pedig kirelé a hatalmat az ő kezébe szolgáltassuk; mert csak akkor és úgy lehet reményünk arra, hogy azokat az intézményeket a melyek Salgótarján további fejlődését biztosítják megvalósíthatjuk, ha az összes polgárság egy testtel-lélekkel összetart.

Csak összetartás ad erőt. Csak összetartás ad hatalmat és súlyt. Azért tehát ha most győztünk is, az őket ne keserítse és tőlünk el ne idegenítse. Mi az összeség jóvoltáért dolgozunk, tehát épen úgy nekik, mint magunknak. Egyformán ér tehát mindnyájunkat a közös baj épen ugy mint a közös öröm.

Nyugodjanak meg tehát a választásban, tegyék félre a keserűséget és ott, a hol mi jót akarunk, támogassanak minket. Közösek az érdekeink, közösek a vágyaink. Mindnyájan akarják, hogy Salgótarján fejlődjön, kell tehát hogy mindnyájan együtt legyünk.

TÁRCZA.

A diákok szilveszteri bálján.

Még fulemben csengett a varázskeringő andalító valcero, még karjaim közt kipirult arcú pihegő keblű bakkit és szép asszonyt képzelt, midőn kilépe a Vadász-ból, megcsapta kihevült homlokomat a szép új évi hajnal fagyos szele és eltűntette azt a rózsaszínű fátlyot, melyen keresztül megfeledezve, a mindennapi élet túlekedő zajáról, az emberek gonoszságáról oly szépnek láttam az életet, a fiatalágot. A frissen hullott hó ropegásában „csak párosan szép ez az élet” bájos dallamát véltem hallani és az elmúlt szilveszteri éjszaka kedves emlékeim elmerengve egyszerre, egyszerre csak szobámban találtam magam. A barátságos kandalló tüze mellett a pamlagra heveredve visszazárt képzeletem a Vadász primitív áncstermébe, a hol a mi kedves Terphischore istennök ma átvette kedélyes birodalmát a tarjánai „jenues doró” a jókedvű derék diákifjúság jóvoltából ünnepelve az öreg Szilvesztert.

Fehér fejnyszobákba száll képzeletem, hol már pár napja lázmas izgatottsággal és dobogó szívvel álmódosan tüzes csárdásról, lágy bosztonról, virágcsokorról, éjjeli zenéről. Látom a lázmas késztülést, a „szánandó szabónót, bohó bakikok mint járnak gondterhes fejlel, vajjon Ó-nek rózsaszínű, vagy fehér

hajsallaggal fog-e jobban tetszeni.

Szmokingos, tejjefes száju diákok hivataluk magasztalan komolyan és izgatottan már korán sűrűnek, foregnak a Vadász „foyer”-ében, azon igyekezve, nehogy más segítse le szíve választottjának a belépőt, vagy más karján lépje át a táncterem küszöböt. Rövid idő alatt a diákok hiabavaló aggodalma is eltűnt a deticitre vonatkozólag, mert talán egy tarjánai lányos mama sem volt oly kemény szívű, hogy kis lányát el nem hozta volna. A kitűzött időre a táncterem megtelt jókedvű bakikokkal, szép asszonyokkal, és lányukban gyönyörködő mamákkal, nem respektálva azt az oklatan előítéletet, hogy csak az elkésvé érkezés elegans.

Egyszerre felhangzott a „Nem ütök a jogszt agyon” tüzes bótája, az arcok kipirultak és egy pillanat alatt már mindeuiki rupta tüzesen a vig csárdáit. Persze a táncterem közepén nem lehetett látni fővárosi mulatságokon megszokott monoklis kiélt arcú blazirt tábo (masla sziget).

A parkett, világítás és taktus hiányaért bőven kárpótolt bennünket a meghonosodott jókedv, fesztelenség, kedélyesség, melynek ily természetes egyszerű megnyilvánulását csak a jó vidéken lehetjük fel.

Csárdás — boszton — boszton — csárdás, váltakozva észrevétel nélkül és gyorsan elérkezik a quadrille ideje. És felvonulnak a párok, mindenki szíve választottjával kerjén. A négyes sok és szép hölgyeiről névleg beszámolni szinte lehetetlen. Az aranyhajú

Berta és Margitka, a tudós de kiválóan bosztonzó Ellácska, a mosolygó szemű piros posztógás Ilka, az est ugyancsak kiváló és fenn ballerínai Elzácska, Olga, Anikó, Irénka, a babafrizurájú Lilike, az istennői természetű szép asszonyok és még sok szőke, barna táncosnót idekér fel birtelen emlékezetembe, kiket azonban a reminescenciák leírásánál tekintve kacenjammeros hangulatomat nem tudom mind megnevezni és homerosi jelzőkkel eljátni (különben Homeros is kifogyhatna belőlük.) A négyest ismét tüzes csárdás követte, a milyet csak gondatlan gimnazisták és jógazsok járhatnak.

És ha a cigány szokása riadóval nem figyelmeltetne a szőcsőrára, nem is vennék észre, hogy már jó benne vagyunk és éjszaka és hogy átléptük az új év küszöbét; b. u. é. k. hangzanak, majd a stilszerűség kedvéért elalászanak az ivlámpák és a jókívánságokat túlharsojja egy jóképzű jógazsú általános helyesléssel fogadott fölkiáltása, hogy szabad a csók. Erről a pillanatról napfogyatkozásról diszkrétan hallgatni fogok; csak egy érdekes megjegyzést akarok feljegyezni, amit alighanem szép asszonynak férje sugott a fülébe; „Ezer szerencse, hogy ép most velem táncol édes.”

Gárdék és táncosok, öregek és fiatalok most egyöntetűen egy nemes cél felé törekednek: az étterembe is ép oly jó kedvvel mint a tánc, folyt le a soupé is. A táncból, cigányból, boszton föltekintett ifjú szívek most megnyílnak és a vallomások megkezdődnek; fiatal asszonyok flörtölnek — sajnos csak

Közs. képviselőtestület.

Dec. 30-án tartott közgyűlésen mutatkozott be az új elöljáróság. Ez volt az első nyilvános szereplése. Kíváncsi érdeklődéssel vártuk az első lépést, hogy megítélhessük, vajjon elég erős-e a gyermek, a kit mi annyi féltő gonddal neveltünk s a kit elegendő fejlettség tartva saját lábára bocsátottunk.

Sietve gyülekeznek a képviselők. Az első mint mindig az örök ifjú főúr *Szalárdy Ödön*. Őt soha sem lehet megelőzni. Fiatalos frisséggel siet az új bíróhoz, kezét fog vele s élénk beszélgetésbe merülnek. Nyomban utána feltűnik a legmunkásabb képviselő: *Jónásch Antal* magas, esontos alakja, kívül egyszerre érkeznek: az óvatos *Weinberger Liphay* a fiatal amerikai.

Egymásután jönnek: *Schlatmer, Földiák*, ki nemcsak arról nevezetes, hogy a legszorgalmasabb képviselő, hanem a legjobb pék is messze vidéken.

Nemsokára érkezik a polgárság népszerű, agilis fiskálisa *Dr. Pollatek*. Arcán boldog meglepedés, mint a csatát nyert hadvezérnek.

Elnök jelt ad, képviselők elfoglalják helyeiket. Az elnöki székbe *Kádár Péter* bíró-helyettes ül bele.

Mi ez? Hisz' ez törvénytelen eljárás mert a bíró-helyettes csupán a bíró távollétében elnökölhet.

A bíró pedig ott ül a jobb oldalán. Rosz ómen, gondolják egyesek. Már az első lépés törvénytört.

Alelnök nem sokáig engedi tépelődni a hallgatóságot. Feláll. Tönör szavakban hozza a közgyűlés tudomására, hogy miután a bíró a hivatali esküt még nem tette le, onnélfogva neki jutott a megtisztelő szerencse, hogy az új képviselőtestület első közgyűlésén elnökölhessen.

Kéri a közgyűlés támogatását, hogy az ülést kellő színvonalon vezethesse, s ezzel az ülést megnyitja. (Taps.)

Meglepve pillantanak össze a városatyák. Mi volt a? Honnan veszi az újdonsült alelnök ezt a szabatsóságot, ezt a korrek elnöki jártasságot?

saját férjeikkel.

A csárdás hangja nemsokára ismét a terembe gyűjti a táncolókat, kik az új évben ép oly, sőt még szélesebb jókedvvel gyakorolják a „Gaudemus igitur, invénus dum sumus” elvet, mint felőrával ezelőtt lezajlott ó évben.

„So se halunk meg” kiáltások és duhaj kurjantások vegyülnek a cigány muzsikájába, mikor a jó kedv tető pontját érte el. Az étteremben egy rossz majli öreg bácsi Petőfit idézte. Egy búz tinó el-el bódul. Na ja, mert nincs szíve. A jókedv erő-en csapongott még mikor a doktor bácsi hygénikus elveire hivatkozva, leányaiban két ügyes és kedves boszton táncosnót rabolt el tőlünk; de még nagyobb baj volt, hogy a doktor ur példája és hygénikus elvei hódítottak és több előrelátó és a közben jégveremmel hidegedett táncteremből leányát féltő mama nygancsak a távozás pászitos mezejére lép. Az urak előzékenyen és féltő gonddal beburkolják hölgyeiket és nehéz szívvel mondanak búcsút a holnap jégpályán való viszontlátásig.

A derék fiúk, kik oly kellemes estét rendeztek, most a mulatság másik részét kezdik el maguk közt, mert hát diákmulatságnak nyilvános kiviradtnai előbb nem szabad végződnie.

Köpenyegem gallérját fölemre hajtva, miként Odisszus (ó ugyan szurkot öntetett a fülébe), menekülten a csábító szírinhangoktól.

Cirano.

Következik a tárgyalás. Előadók előterjesztik javaslataikat. Minden egyes javaslat után fölhangzik az alelnök szabatos kérdése: *„Kiván valaki hozzászólni?”*

— „A szót megadom.”

— „Határozatlanlag kimondom stb.”

És ez ilyen precizitással megy pontról-pontra, míg csak az egész tárgysorozat ki-merítve nincs.

Most már *bámulva* nézik egymást a képviselők s mikor az ülést bezárták jelentik alelnök, megéjlenzik. Hol tanulta ezt? totul önkénytelenül a kérdés mindenki ajakára.

Alelnök első szereplésével fényesen bebizonyította, hogy a polgárság és főszozabíró bizalma nem méltatlanra esett.

Mi pedig jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy a „gyermek” erős, nagyon erős, ki egy nap alatt daliás ifjúvá serdült s a ki becsülettel, férfiasan fogja megállani helyét az egész község javára. **Jm.**

Bíróválasztás. *)

Nem szeretem a tömjént semmiféle alakban, nem is tömjéneztem életemben még senkinek és szilárd elhatározásom, hogy nem is fogok. Épen azért ne vegye senki tömjénezésnek, midőn örömetem fejezem ki a felett, hogy Salgótarján végre az új bíró személyében oly értékes erőt nyert, akit neve és eddigi a közérdekeben kifejtett munkássága már eleve is praedestinált erre a díszes, de nagyon is felelőségteljes állásra. Nem akarom ezzel talán az eddigi bírót bántani. Tavol legyen ez tőlem már csak azért is, mert erre igazán semmiféle okom sincs. Derék, becsületes, jóakarátú jó ember, de egyéb semmi. Tulságos jóakarata, gyöngesége miatt csak báb volt a különböző pártok kezében. Mindenkivel szemben jóakarátú volt és így természetesen senkinek sem tehetett eleget ebben az ázsiai stílus fészekben, ahol sajnos a közérdeket mindenki a lehető legkevesebbre becsüli és ahol az általános érdeket alárendelik egyes vezető szerepet vivő férfiak a saját érdeküknek. Ezzel szemben az új bírót mindenki olyan embernek ismeri, aki megy a maga akarata és a maga esze szerint, de sohasem a maga érdekében. S ez kell, hogy általános örömet keltsen a polgárok között, amely most az egyszer igazán jól választott.

De mint mindig minden örömben vegyül egy kis úrom, úgy vegyül ebbe a mostani örömhöz is. Utalok tulajdonképpen a városban uralkodó ama süttögő hangokra, amelyek szerint az új bíró megválasztását nem annyira a polgárok bizalmának, mint inkább a vasgyári igazgatóság akaratának és ebből kifolyólag a vasgyári munkásság tulsúlyának köszöhető. Mondom ez nem konkrét tény, ezt csak süttögők az emberek. Mert igazán tura világot vetne reánk és ami viszonyainkra, hogy ha még az olyan embert is, mint Tóth Gyulát csak a képviselőválasztásokról ismert terrorisztikus recipe szerint lehetne megválasztani. Ha ezek az arnyekben és sötétségben bujkáló igazat beszélőnek, akkor a polgárok szabad akarata, a polgárok akarat elhatározásának szabadsága nagyon furcsa lábon állna minálunk. Mert vegyük csak, hogy mit is beszélgetnek erről a választásról, vagy mondjuk, mit állít erről egy állítólagos szemtanú, aki így írja le ezt a választást. „Tóth Gyula a vasgyár igazgatójának az embere és a vasgyár igazgatója akarta, hogy bíró legyen, tehát már a vá-

lasztás előtt onyi volt, mintha meg is választották volna. Mert a vasgyár igazgató-sága a munkásait úgy hajtotta az urna elé, mint a juhokat és ezek a munkások bizony nem oda szavaztak, ahova ők akarták, hanem ahova az igazgatóság megbízásából a munkafelügyelők hajtották őket.” Eddig terjed az információ, amelyet nem akarok elhinni és amely nagyon fájdalmasan érintene minden tisztességes embert ha igaz volna. Mert az embernek és idők óta legtermészetesebb és vele született joga, hogy akaratát szabadon nyilvánítsa. Ha ez a legnormálisabb polgári jog is elvész, akkor megszűnnek mindazon tényezők, amelyek egy állam fennállásának alapját kell, hogy képezzék.

Ép azért arra kérem az illetékes köröket, hogy cáfolják meg ezt a mende mondat, ezt a lappangó gyanúsítást épen az új bíró érdekében. Mert az emberek rosszak, nagyon könnyen gyanúsítanak és könnyen kimondják majd, bármennyit is cslekszik az új bíró a község érdekében: hogy csöbörből vederbe jutottunk, mert amíg a régi bíró tőle telhetőleg mindenkinek igyekezett a kedvében járni; addig az új csak egynek fogja az úszályát hordani. Hogy melyik az az „egy”, azt az előadottak után, azt hiszem, bővebben fejtegetni nem kell és azt hiszem, hogy tekintettel a mi társadalmi viszonyainkra, az ilyen mende-mondára nincs szükség.

Ha ezt a mende-mondát megszüntetik, akkor az a kis úrom is eltávozik az örömhöz és igazán zavartalanul örülhetünk, hogy az ideai választásaink mindenképen jól sikerültek és bizhatunk abban, hogy Salgótarján végre eléri, azt a fejlődési fokot, amelyet, mint nagy ipari városnak már régen el kellett volna érnie.

Rimóczy S.

*A fenti cikk alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy a kellő választ megadjuk.

Tóth Gyulát nem az acélgár választotta, Tóth Gyula első sorban a „Polgári Kör” jelöltje volt s mint ilyen csak annak kértére ment a választásba; de hogy nem az acélgár választotta, kitűnik abból, hogy Tóth Gyula 352 szavazatot kapott. Hircsovicsky 151 szavazatával szemben. 351 acélgári szavazó megközelítőleg sem volt a választásnál s így feltéve, hogy 150 acélgári munkás szavazott is Tóth Gyulára, akkor is 200 nem acélgári szavazatot kapott, vagyis a községi többség Tóth Gyulát választotta.

De biztos forrásból tudjuk azt is, hogy az acélgár igazgatója munkássainak a választásra nézve direktívát nem adott, sőt a választást megelőző értekezleten ő kérdezte munkásait, kire szavaznak, mert mint mondá: Nem akarok ellenkezésbe jönni munkásaimmal s ő volt egyike az előzők, ki Tóth Gyulára szavazott. Tóth Gyula neve elég garancia arra, hogy ő a pártokon kívül áll.

Szerk.

A beszélő számokhoz.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Nem tudom pillanatnyi eltévelyedése a kitűzött céltól az az irány, melyet b. lapja dec. 30-iki „Beszélő számok” c. vezércikkje képvisel, vagy pedig a régi sutba dobásával új cél kitűzése.

Én magam csak pillanatnyi eltévelyedésnek tartom, mert az eddigi működés alapján nem hiszem a vezetőséget annyira rövid látónak, hogy ügytelenségével önmaga ássa sírját a „Polgári Kör”-nek, önmaga tegye semmivé nagy nehezen elért sikereit.

Mert ha tényleg kikényszeríti a vezetőség a kör azon tagjait, akik talán szemé-

létszámából, talán igaz meggyőződésük szerint egyiket másikat törölték a hivatalos listából, fegyelmzett tagokat szerez, ugyan egységes, a vezetőkre mondhatnám vakon hallgató kört létesít, de a kitűzött célnak épen az ellenkezőjét szolgálja és fejlődését ismét csak a kezdet stádiumába tereli, ismét csak taggyűjtéssel kell foglalkoznia, megingatja a hitet a polgároknak az iránt, hogy tényleg a köz elmozdítására alakult a kör megingatja, mert akkor tisztán személyes kérdések képeznek a körnek néhány év alatt megszilárdult kereteit felrobbantani.

Én ugyanis szétrobbanást sejték a kérdés olytén elintézésé után, amint azt a „beszélő számok” tervezi szétrobbanást, mert tudom, hogy Tarjánban a többség mindig a rendrontóknak, a felületes jelszavakkal dobálkozóknak ad igazat, már pedig azt tartom hogy felületesen vizsgálva a dolgot, — és ezt talán a kör vezetősége is ismeri — a frondőröknek van igazuk.

Annyi azonban tény, hogy a frondőrök eljárása elítélendő, mert eljárásuk szorosan véve bizalmatlanság a vezetőség iránt, már pedig vagy mindenképpen biznak a vezetőkben vagy nem, de az olyan támogatás, amelyik egyszer bizalom, máskor bizalmatlanság, az nem támogatás.

A köz érdekében a vezetőknek nem kellene bizalmi kérdést csinálni az ilyen csekélységekben. Csekélységnek tartom azt ugyanis, ha a tagok elfogadják a hivatalos listát és csak néhányan írnak egyik-másik jelölt helyébe másikat.

Szeretném tehát, ha a vezetőség nem csinálna casus bellit a dologból, nyugodtan folytatná régi munkásságát és megtanulná, hogy a köz munkásainak sohasem szabad tulajdonság érzékenyeknek lenni, mert reudbontók, csipkedők mindig akadnak. Az már a mi sajátosságos viszonyainknak tulajdoni aúdó, hogy nálunk sokan akadnak ilyenek.

Legyen meg tehát imet a régi béke és barátság azou kevesek között, akik eddig is szívükön viselték a község és polgárság érdekét, épen a község és polgárság érdekében és a tuiságos érzékenységet jobb időkre felretéve, örüljünk a választáson aratott sikernek.

Kár volna a mi annyira széthúzó, annyira zűlött viszonyok között levő társadalmunkban újabb választást emelni.

nyop

Leközöltük a cikket, úgy a hogy az beadatott, és mert minden sorából csak tisztán a jománat tűszódzik, — részben írja iránti tiszteletből, részben pedig mert magunk is ouajtuk, hogy a helyzet minél hamarabb tisztázódjék, — azonnal felvittük lea.

Nem pillanatnyi eltevelyedés adta kezünkbe a tollat a mikor a „Beszélő számok” című cikket írtuk. Nem! Hauna a csatlódás feletti keserűség. Es nem is a „Polgári kör” aital jelölt, de a polgárság aital elbukott egyenek bukása keserített annyira, mint az hogy, — hogy saját választmányi tagjainak, a kik a jelölt gyűlésen személyesen részt vettek, a jelöléseket egyhangúlag helyeselték, titokban ellenünk fordultak és leguagyobb erővel ellenünk dolgoztak. Saját megbízottaink, a kik a IV-ik kerületbe voltak a szavazatok gyűjtésére kiküldve, a helyett hogy ott teljesítették volna elváltatott kötelezettségeket, bejötték az I-só kerületbe es itt kortenkedtek ellenünk. Meg szavazolapot is a miénkhez hasonló nyomatok, hogy a polgárságot annál jobban megtevessezik.

Nem a szavazó polgárok ellen indult tehát a mi kitépelt felszólításunk, hanem tisztán azok ellen a választmányi tagok ellen, — a választmány jelöléseit nyiltan elfogadták — titokban pedig ellene kortenkedtek.

Miért nem szólaltak fel a gyűlésen? Ott lett volna helye annak. Ki tudtuk volna egyenliten nagyon szépen az ügyet úgy, hogy sem ők, sem miuk nem károsodunk, és nem lett volna a Kör kitéve annak a szégyennek, hogy saját tagjai buktatják agyon.

A „Polgári Kör”-nek programja van. Ezért harcol és győzni akar. A győzelem azonban fegyelmzett hadsereg nélkül lehetetlen. Hát hogyan induljunk mi csatába olyan elemekkel, a kik megbizhatatlanok? Így nincs célja a munkánknak.

Es aztán, azt senkitől nem vesszük, sőt nem is vehetjük rossz néven, ha véleménye nem fedi a miénket. Nagykoruk vagyunk. Kiki azt teszi a mit jónak lát: — de ha már egyszer egy határozatot elfogad, a mellett tartson is ki. A „Polgári Kör” ennek az 5-6 frondőrnek távozása által veszíteni nem fog, — de igenis fog veszíteni akkor, ha ezek továbbra is tagjai akarnak maradni.

Karcolatok a Választásról.

I.

Le rol est mort, vive le roi! . . .

Szürke, ködös reggelre ébredt a város dec. 29-én. Nyolc órákor még semmi sem árulta el, hogy ez a nap, nagy változásoknak lesz szülő anyja. Csendes minden.

Pontban 8 órákor hatalmas nemzeti zászló jelenik meg előhírnökként a városház orrán, intőjelül a polgárságnak: *„légy részen és vigyázz!”*

Ha őszatalálkozik két polgár az utcán egymástól kérdik: *„ki lesz a bíró?”*

— A régi, mert a polgárság jelöltjét nem fogják kandidálni.

— A volt bíró mellé Gerő Nándor bánya-, és Jónásch Antal acélgári igazgatók lesznek strohmanként jelölve.

Ilyen és ehhez hasonló képtelen riasztó hírek keltek szárnyra a közönség körében.

1/9 órákor megjelenik az acélgári választók első csapata.

Zárt, katonás csoportban vonulnak végig városban. A jelölt háza előtt fölhangzik az első éljen: riadal.

Aki látta ezt a hatalmas menetet, bizonyossá lehetett a választás kimeneteléről.

A sok kétkedő, arc között hol itt, hol ott tünt elő agilis jegyzőknak mosolygó, derűs arca.

Mint aki bizonyos *valamiben* . . . Hol ennek, hol annak az alvezőnek mond egy két szót, kik sietve távoznak *valahova*. A szavazók jönnek mint az áradat . . . Minden egyes csoport érkezésekor villan egyet a szem. . . .

Ereztek mindannyian hogy ő a választás lelke. De hogy miként csinálta, hogy rendezte oly ügyesen, hogy szereplése teljes homályban maradt és senki sem tud semmit ma se működéséről, ez rejtély maradt.

De most már értjük, miért mondják, hogy *a székelyeknek dugóúzó-csavaros eszük van.*

10 óra körül bucsújták be a választókat a bányatársulati kaszinó nagytermébe. Ember-ember hátán szorong. . . .

Hatalos csend közepette hirdeti ki Szakall Ferenc főszolgabíró a jelöltek névsorát.

Mindenki a bírói jelölésre kíváncsi csupan.

A legizgazabb angolt megazgyenyítő flegmával jelent ki elnököl főszolgabíró, hogy törvényadat jogánál fogva a bíró átásra jelölt: *Hriscoovszky Andrást* . . . pár pillanatnyi csönd . . . ; második helyen jelölt *Tóth Gyulát* . . . ; egy turlaugos székely karjának egyetlen itesere földinörög, fölharasa a lelket megremegtető haromszoros eljen riadal.

Mint a legvadabb orkán, tört elő a sok száz torokból a szivből fakadó tomboló lelkesedés. Ezzel el is dönt a választás sorsa. Egy kicsiny, de lelkes csapat hősiiesen küzdött jelöltje érdekében, de eredménytelenül.

Delután 3 óra előtt Tóth Gyula több száz szavazat szótöbbséggel Salgótarján bírójává lett.

A mai választással Szakall Ferenc főszolgabíró aratta legfényesebb diadalmát a polgárság osztatlan szeretetében. Ismételt bizonyoságot tett rendíthetetlen igazság szeretetéről és tántoríthatatlan törvénytiszteletéről.

Örömmel sietünk leshggozni ezt a jóleső és felemelő tényt.

Ilyen felügyelet mellett jó kezekben van közságnk sorsa.

Meghalt a király! éljen a király!

(É-1.)

Hírek.

Kabaré.

„A 30-iki nagy kabaré”-ből adott késtolót a „Polgári Kör”. szombat este saját helyiségeiben. Es azt hiszem, hogy akik a kóstolónál ott voltak, azok a nagy kabarén is ott lesznek, mert olyan kedélyesen, olyan jó közönség tizenkét óráig — közben a fataltság táncolt is — mikor mindenki azzal a meggyőződéssel távozott, hogy semmivel se szolgálhatja jobban a „Polgári Kör” célját, mint két hetenki rendezett családi összejöveteleivel.

Ez a jó hírnév hozta össze szombat este is a publikumot. Es a jó hírnév nem caat, mert inig a közönség Hoselitz előfáda „Boszorkány dalá”-ban, „Riza notája”-ban, Bacsó magyar notáiban, Friedler favola játékában igaz művelzetben részesült, addig Hoselitz mókái, komikus dolgai által, Beliczay palóc notájától nehezen szűnő jökdévre, nevetésre hangolódott. Ilyen kedélyes hangulatban, igaz jókedvben töltötte el az estét a közönség tizenkét óráig — közben a fataltság táncolt is — mikor mindenki azzal a meggyőződéssel távozott, hogy semmivel se szolgálhatja jobban a „Polgári Kör” célját, mint két hetenki rendezett családi összejöveteleivel.

De ha már kabaréről van szó, nem hagyhatom szó nélkül a kiszolgálást sem, mert kabaré évés, ivás nélkül olyan, mint amilyen le t volna a szombat esti kabarét Hoselitz nélkül. A pincérek, vagy a tudományos akadémianak, vagy az antialkoholista egyetnek tagja, azaz vagy lustaságból, vagy elvből nem szolgálják ki az embert. Es ha a „Polgári Kör” igaz szolgálatot akar tenni a közönségnek, akkor legközelebb tudományos estélyt rendez a Hungaria pincéreinek és felkéri Ferit a Vadász főpincérét, hogy „A pincér mint olyan” cím alatt a pincár hivatásáról, kötelességéről értekezék.

Halálozás. Dr. Huszár Antal baglyas-aljai bányaorvos f. hó 3-án rövid betegségé után meghalt. Felesége s öt gyermeke gyászolja.

Újévi üdvözlését a „József asztaltársaság” javára Gleidura Géza 3 koronával megváltotta.

Szilveszter. Vére jó, minden jó, ez a régi közmondás igaznak bizonyult nálunk az év utolsó napján. Öröm és jókedv mindenütt, egyik jobban sikerült mulatság, mint a másik. Úgy az acélgári, mint a bányatársulati zenekar hangversenye kitűnően sikerült valamin az azt követő táncmulatság is. Fezzetelen jó kedv uralkodott a deák mulatságon a Vadász szállodában, megmutatta az ifjúság, hogy sosem halunk meg. De nemcsak erkölcsi, hanem szép anyagi sikere is volt a mulatságnak. A jótékony célra 40 K. jutott. A többi vendégülökben is zajos volt az élet, volt női zenekar az egyikben, Nyitrából származott elzász lotharingiai zenekar a másikban. Az új év jól kezdődött, tartás is meg amit igert. Felhívtettek a diák mulatságra: Dr. Kovács Jenő 1 kor., Dr. Löwinger Rezső 3 kor., Eckstein Jakab 1 kor., Keiner Mór 2 kor., Singer Lajos 1 kor., Gutfreund L. 1 kor., Tiszta jövedelem 40 kor.

Myiltör.

Alulírott mint a József főherceg sanatórium bizottság helybéli elnöke köszönetemet fejezem ki a mi tanuló ifjúságunknak, hogy az általa rendezett szilveszteri mulatságnak tiszta jövedelmét 40 K. a József főherceg sanatóriumnak juttatta.

Salgótarján 1909. január 4-én.

Löwinger Rezsőné

2763.

Hirdetmény.

A vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium az 1908 okt. hó 21-én kelt 89386 sz. rendeletével a Salgótarján nagyközségben létesítendő polgári fiú és leányiskola építési munkáinak kivételét 200000 kor. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1909. évi január hó 5-ik napjának d. u. 2 órájára a bgyarmati k. tflügyelő hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felkérem, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt s egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat a kitűzött nap d. u. 2 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

Árlejtési feltételek a következők:

1. Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az ajánlati költségösszeg 5%/-ának megfelelő bányapénz óvadékképes állampapírokban vagy készpénzben csatolandó.

2. Az ajánlat az eredeti költségvetésről százalékos árendedmény teendő.

3. A nyertes vállalkozó a műszaki műveletet a volt. Közokt. miniszterium 89386/1908 sz. rendeletében foglalt módosítások és pótlások, valamint a kir. tanfelügyelőség s kir. államépítészeti hivatal utasításainak figyelembevételével azonnal átdolgozni illetve kiegészíteni tartozik, mely részletes tervezet s költségvetés alapján fog vállalkozóval a szerződés megkötetni. A költségvetés egységárainál az eredeti költségvetéstől tett százalékos árendedmény figyelembe veendő,

még pedig úgy az eredeti költségvetésben már benne foglalt, mint az engedélyezett többmunkáknál (szolgálatok etc) is Vállalkozó ezen munkát különul teljesíteni s a munkálatot 1909. évi január 19-ig a k. tflügyelőséghez beterjeszteni köteles.

4. A szerződés a nyertes vállalkozóra azonnal, a vall. közokt. miniszteriumra azonban csak a részéről eszközözlendő jóváhagyás megtörténte után válik kötelezővé.

5. Vállalkozó a munkát a miniszteri jóváhagyás leérkezése után azonnal, de legkésőbb április hó 1-én megkezdni s oly erővel folytatni tartozik, hogy az egész építés 1909. évi november 1-re kifogástalan állapotban átadható legyen. A falak kiszáritásához esetleg szükséges mesterséges száritást (fűtést) vállalkozó külön díjazás nélkül teljesíteni tartozik.

6. A vállalkozó annak idején a felülvizsgálat s leszámolás céljaira a leszámolási műveletet elkészíteni s az építés vezetőséghez bemutatni s az építés alkalmával is úgy alulírott, mint az építés vezetőség rendelkezéseit pontosan teljesíteni tartozik.

7. Fentartom azon jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság lehető figyelembe vétele mellett a munkálat végrehajtásával azon vállalkozó bizassék meg, ki annak szakszerű kivitelére eddigi működése alapján előre is a legtöbb biztosítékot nyújtja.

8. A munkára vonatkozó műszaki művelet s részletes feltételek hivatalomnál Balassagyarmaton (Andrássy-utca 4. sz. alatt) délután 1—5 óráig naponként megtekinthető.

Bgyarmat, 1908. dec. 8-án.

Máthé Géza, s. k.
kir. tanfelügyelő.

RÖNYÖKÖTÉSZETI

munkák
elegáns
kivitelben
készülnek

A BOROS NYOMDA

könyvkötészetében.

Tanuló felvétetik

a Boros nyomdában.

HIRDETTÉSEK FELVÉTTETNEK!

ANGOL NABO.

Szép és dívtatos kitogás-
talan minőségű szövetek-
ből kivánatra többszöri
próbával készit öltönyöket
és félt kabátot, szakett
és felöltőt, különlegessé-
geket priosessz és lovagló
nadrágot, valamint popt
szerezendát.

LÖRINCZE ISTUÁN
SALGÓTARJÁN,
a városközzel szemben.

SINGER

VARRÓGEPEK

A
SINGER
varrógépek
a leg-
jobbakkak
bizonyultak

A
SINGER
varrógépek
valóságban
a leg-
elcsöbbak

SINGER Co.

varrógép részvénz-társaság.

Salgótarján, főutca 506.